

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 102

van **BERT MOYAERS**

datum: 7 december 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Mijnsite Beringen - Bestemming kolenwasserij 3

Op de mijnsite van Beringen zijn er vier kolenwasserijen. Deze kolenwasserijen zijn beschermd als monument bij ministerieel besluit van 19 december 1994. In totaal werden 42 mijngebouwen in Beringen als monument beschermd. Het betreft zowel de mijnzetel als de transportinfrastructuur van kolenspoor tot en met kolenhaven. Ook delen van de mijnclité zijn beschermd als monument en/of als dorpsgezicht. Bedoeling van deze beschermingsbesluiten is één mijnzetel - in al zijn aspecten - voor de toekomst te bewaren en als erfgoed te kunnen ontsluiten. De site Beringen Mijn leent zich hiervoor het best omwille van compactheid, maar ook stedenbouwkundig, historisch-technisch en architecturaal.

Om dit ontzettend groot erfgoedpatrimonium (100.000 m²) te conserveren en te restaureren, werd in 2009 een protocolovereenkomst ondertekend tussen de Vlaamse Regering, de provincie Limburg en de stad Beringen. In deze overeenkomst werd een financieel meerjarenplan (2009 – 2019) goedgekeurd met jaarlijkse budgetten om over een periode van 10 jaar de volledige mijnsite te restaureren. In relatie tot de uitvoering werden in de daaropvolgende jaren een aantal addenda aan deze overeenkomst goedgekeurd. Meer fundamenteel werd op 11 december 2015 een derde addendum goedgekeurd, o.a. in relatie tot het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK). In dit addendum werd ook bepaald dat behoud van kolenwasserij 3 onmogelijk was gezien de bouwtechnische staat en de bijzonder hoge instandhoudingskosten. In het derde addendum wordt aangegeven dat "op initiatief van de Minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed" het MB van 19 december 1994 op dit punt zal worden gewijzigd.

De stad Beringen heeft hierover aan de minister haar bezorgdheid geuit, met name dat de sloop van kolenwasserij 3 en kolenwasserij 1 (eerder beslist) de beeldwaarde en de ensemblewaarde van de erfgoedsite ernstig zal aantasten. Dit werd de minister signaleerd in een brief van begin 2016 waarin de stad ook betreurde niet geïnformeerd of betrokken te zijn geweest bij de besluitvorming. Ook de studie waarnaar wordt verwezen om de beslissing te nemen werd hen nooit bekendgemaakt. De stad vroeg daarom om het standpunt opnieuw te evalueren en om op innovatieve wijze alternatieve scenario's tot beheer en behoud te onderzoeken. De stad heeft geen antwoord op die vraag ontvangen.

Hierbij dient opgemerkt dat de stad Beringen consequent de protocolovereenkomst en het addendum zal uitvoeren. In de meerjarenplanning zijn de nodige budgetten ingeschreven. Met de huidig beschikbare gelden (door nv Be-MINE en nv LRM) wordt

maximaal gedaan wat mogelijk is om de site te restaureren en te conserveren voor de toekomst. In totaal wordt 45 miljoen euro aan restauratiewerken uitgevoerd waarbij zowel kolenwasserij 2 als 4 wordt gerestaureerd.

Recentelijk hebben ook de erfgoedverenigingen nogmaals opgeroepen om de site maximaal te behouden. Het is daarom bijzonder jammer dat een deel van dit erfgoed (potentieel) dreigt verloren te gaan omwille van budgettaire redenen. Op vlak van erfgoed is de mijnsite van Beringen tot op Europees niveau onderscheidend. Daarom is de denkpiste gelanceerd om bijvoorbeeld op Europees niveau middelen te zoeken om dit - voor Vlaanderen en voor België - uniek en onderscheidend mijnpatrimonium te kunnen conserveren. Dit sluit ook aan bij de ambitie tot erkenning van de Limburgse mijnsites, samen met het Nationaal Park Hoge Kempen, tot UNESCO-werelderfgoed.

1. Kan de minister de studie bezorgen op basis waarvan beslist werd om kolenwasserij 3 niet te behouden?
2. Kan de minister de voornaamste argumenten geven waarop hij zich baseerde om de beslissing te nemen voor de afbraak van kolenwasserij 3?
3. Wat is de huidige stand van zaken van de geplande aanpassing van het MB? Is alsnog overleg met de stad en de betrokken erfgoedverenigingen mogelijk?
4. Kan de suggestie onderzocht worden om Europese middelen te zoeken om dit unieke mijnpatrimonium niet alleen Belgisch maar ook Europees te bewaren?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 102 van 7 december 2016

van **BERT MOYAERS**

1. De beslissing door de Vlaamse Regering om de gedeeltelijke opheffing van de beschermde site op te starten werd niet gebaseerd op een studie. Ze werd genomen bij de goedkeuring van de gewijzigde protocolovereenkomst betreffende de meerjarenplanning. Het aanvraagdossier van de eigenaar hiervoor omvatte tevens een raming van stabiliteitswerken, die u in bijlage vindt. Hierin werd de kostprijs aangegeven voor de afbraak van kolenwasserij 1, de conservatie van kolenwasserij 3 en 4, en de restauratie van kolenwasserij 2 en een deel van de losvloer.
2. Zoals u aanhaalt in uw vraag start ik de opheffing van een deel van de bescherming op omwille van de bijzonder hoge kosten voor de instandhouding van de site als geheel. Ik acht het maatschappelijk niet verantwoord om een dergelijk hoog budget te investeren in deze instandhouding.
3. De gedeeltelijke opheffing van de bescherming van de mijnsite in Beringen zal gebeuren door het beschermingsbesluit te wijzigen. De gedeeltelijke opheffing wordt door mijn administratie voorbereid. Het precies afbakenen van de "resterende bescherming" van de site kost tijd. Die moet correct zijn zodat er nadien geen discussies ontstaan over wat nu wel of niet is beschermd.
Voorafgaand aan de voorlopige opheffing van de bescherming vraag ik advies aan de VCOE. Na de voorlopige opheffing van de bescherming is het aan de gemeente om een openbaar onderzoek te organiseren over deze opheffing. Tijdens dat openbaar onderzoek is inspraak mogelijk en kunnen stad en erfgoedverenigingen bezwaar indienen bij deze opheffing en kunnen ze opmerkingen formuleren. Er is dus inspraak voorzien. Daarna neem ik een definitieve beslissing over de gedeeltelijke opheffing van de bescherming.
4. De Vlaamse Regering zal elk initiatief ondersteunen die de eigenaar op dit vlak onderneemt.

Bijlage

Raming stabiliteitswerken